

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบัน คนไทยส่วนมากกำลังให้ความสนใจต่อปัญหา การขาดดุลย์ชำระเงินของ ประเทศ และปัญหาที่ตามมาคือ เราจะมีวิธีการนำเงินตราต่างประเทศจากที่ใด เพื่อมาแก้ การขาดดุลย์ดังกล่าว ถ้าจะใช้วิธีการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ ซึ่งแม้จะเป็นวิธีที่กระทำไม่ได้ ไม่นานนัก แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงให้มากที่สุดก็คือ ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยได้กอบหนี้สินเอาไว้มาก จนน่า ห่วงใยในภาวะการชดใช้ ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขยายตัวทาง เศรษฐกิจของประเทศ

มีผู้เสนอแนะแนวความคิดในการแก้ปัญหา การขาดดุลย์ชำระเงินไว้มากมาย เช่น มาตรการจำกัดหรือลดจำนวนการนำสินค้าต่างประเทศเข้า ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเงินตราต่างประเทศได้มาก แต่ประเทศไทยก็อาจถูกตอบโต้ด้วยมาตรการเดียวกัน ผลก็คือ ประเทศไทย จะไม่สามารถหาเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศได้ และที่สำคัญก็คือเราต้องยอมรับว่าประเทศไทย เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ย่อมใช้มาตรการดังกล่าวไม่ได้อย่างแน่นอน ดังนั้น แนวความคิดใน การแก้ปัญหาการขาดดุลย์การชำระเงิน โดยวิธีเพิ่มการส่งออก จึงน่าจะได้รับการสนับสนุน อย่างจริงจัง เพราะเป็นหนทางที่จะได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ อันจะเป็นทางแก้ปัญหาดัง- กล่าวได้อย่างแท้จริง และยังคงจะเป็นหลักประกันค่าเงินเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคงสืบไปด้วย

ประเทศไทยได้ชื่อว่า เป็นประเทศเกษตรกรรม สินค้าออกส่วนใหญ่จึง เป็นผลิตภัณฑ์ทาง การเกษตร การเพาะปลูกแต่เดิมนั้น ไม่จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีมากนัก นอกจากการ มีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์และกว้างขวางพอ ซึ่งประเทศไทยก็มีปัจจัยดังกล่าวอยู่แล้ว ต่อมาเมื่อประ- ชາกรของโลกเพิ่มมากขึ้น แต่พื้นที่ทางเกษตรหาเพิ่มขึ้นด้วยไม่ แต่กลับจะยิ่งลดลง ทำให้ประ- เทศต่างๆพยายามคิดค้นและนำเทคโนโลยีทางการเกษตรมาใช้มากขึ้น จนสามารถเพิ่มผลผลิต ทางการ เกษตรได้มากพอภายในเนื้อที่อันจำกัด หรือแม้จะขาดแคลนอยู่บ้างแต่ก็น้อยกว่าจำนวน ที่เคยสั่งเข้า สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ส่งสินค้าทาง การ

การ เกษตรออกจำหน่าย ได้รับการกระทบกระเทือนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ภาวะการณ์ตลาดของประเทศไทยไม่แน่นอน จนไม่อาจจะฝากความหวังไว้กับผลผลิตทางการ เกษตรแค่เพียงอย่างเดียวได้ ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น วิธีการหนึ่งที่เราทำได้ นอกเหนือจากการส่งสินค้าทาง เกษตรออกก็คือ ความพยายามที่จะนำทรัพยากรธรรมชาติของประเทศออกมาใช้ให้ได้ประโยชน์สูงสุด

ประเทศไทยนับได้ว่า เป็นดินแดนที่มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่มาก ทั้งบนดิน เช่น ป่าไม้ และใต้ดิน อันได้แก่ สินแร่ต่างๆ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า จะนำทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นออกมาทำประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร

เมื่อกล่าวถึงทรัพยากรแร่ แร่ที่กำลังเป็นที่ยอมรับกันว่า มีความสำคัญและน่ารายได้ มาสู่ประเทศไทยมากที่สุดขณะนี้คือ แร่คิบบุก รายได้จากแร่คิบบุกและแร่อื่นซึ่ง เป็นทรัพยากร ธรณีของชาติ นอกจากจะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยลดการ เสียเปรียบดุลย์การค้าและการชำระ เงินแล้ว ยังอาจนำเงินที่ได้นั้นมาช่วยในการพัฒนาทางด้านการ เกษตรซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของ ประเทศ และในที่สุดอาจพัฒนาจนกลายเป็นระบบอุตสาหกรรมการ เกษตรได้ เมื่อถึงเวลานั้น ระบบเศรษฐกิจของประเทศจะมั่นคง ทำให้ทรัพยากรธรณีต่างๆที่มีอยู่ขณะนี้ อาจจะไม่สำคัญลงอย่างมากแล้วก็ได้ เพราะเมื่อเวลาผ่านไป เทคโนโลยีต่างๆจะถูกคิดค้นและนำมาใช้ใน สังคมมากขึ้น ความต้องการใช้แร่ธาตุต่างๆที่ประเทศไทยมีอยู่ เช่น คิบบุก ก็อาจเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีสิ่งอื่นที่มีมนุษย์คิดค้นขึ้นมาทดแทนก็ได้ ทั้งนี้เพราะ การนำแร่แต่ละชนิดขึ้นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดนั้น อาจมีช่วงจำกัด ดังนั้น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรณี หากเป็นการเก็บรักษาทรัพยากรนั้นไว้ในดินใหนานที่สุด แต่หมายถึง การนำทรัพยากรในดินนั้นออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ ประเทศสูงสุด

ถ้ามองในแง่การค้า การลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่จะเป็นจำนวนเงินสูงและมีความเสี่ยงมาก ในอดีต คนไทยส่วนมากมักไม่นิยมการลงทุนเป็นเงินจำนวนมาก เพราะยังมีการลงทุนอื่น ๆ ที่มีความเสี่ยงน้อยกว่า แต่เมื่อสภาวะการณ์ของบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับคนไทยในปัจจุบันได้รับความรู้ในเรื่องนี้มากขึ้น ทำให้แนวโน้มการลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเหมือง

แระ จำต้องมีการเร่งรัดอุตสาหกรรมประเภทนี้ โดยการวิเคราะห์วิจัยปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่นักสนใจ อันจะเป็นการเร่งเร้าและส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่อย่างจริงจัง เรื่องนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนอย่างเร่งด่วนต่อไป ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถเพิ่มผลผลิตแร่ต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของทั่วโลก

สรุปผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ดังนี้คือ

1. เพิ่มพูนรายได้ประชาชาติให้แก่ประเทศ เพราะถ้ารายได้ไม่เพิ่มพูนเป็นอัตราส่วนกับประชากร ก็จะทำให้ประเทศยากจนลง
2. เป็นที่มาของเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ทุนสำรองเงินตราของประเทศเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศได้
3. เพิ่มรายได้ให้แก่รัฐบาล ทั้งนี้เพราะ เมื่อมีการผลิตแร่ รัฐบาลสามารถเรียกเก็บค่าภาคหลวงแร่และภาษีอากรประเภทอื่นๆ ทำให้รัฐบาลมีเงินใช้ในการพัฒนาประเทศมากขึ้น
4. ช่วยให้ราษฎรมีงานทำมากขึ้น เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการว่างงาน และสอดคล้องกับนโยบายการกระจายรายได้ไปสู่ชนบท
5. ช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น เพราะเหมืองแร่ส่วนใหญ่จะอยู่ในถิ่นทุรกันดาร เมื่อมีการทำเหมือง ก็จะมีการสร้างถนน มีไฟฟ้า และสิ่งอื่นๆ
6. ช่วยให้เกิดอุตสาหกรรมในประเทศ เพราะทรัพยากรแร่เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรม และเมื่อประกอบกับปัจจัยอื่นๆ ก็อาจก่อให้เกิดอุตสาหกรรมภายในประเทศได้

เมื่อได้ทราบถึงความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ปัญหาจึงมีอยู่ว่า จะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ให้เกิดผลดีแก่เศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด การดำเนินงานในเรื่องนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานในการพิจารณาวางแผนนโยบาย หรือแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนหาทางส่งเสริมให้การประกอบอุตสาหกรรมเหมืองแร่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัดทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด การประหยัดในที่นี้ หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพยากรแร่ให้ถูกกาลเทศะ และลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในการผลิตให้ได้มากที่สุด

แต่เนื่องจากแร็คบูก เป็นแรกที่ทำรายได้สูงสุดให้แก่ประเทศ และประเทศไทยเป็นศูนย์กลางใหญ่แห่งหนึ่งของโลก จึงน่าจะได้มีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนประกอบอุตสาหกรรมเหมืองแร็คบูกในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อต้องการศึกษาถึงสภาพโดยทั่วไปของการทำเหมืองแร็คบูกในประเทศไทย อันได้แก่ แหล่งแร็คบูก วิธีการทำเหมือง เนื้อที่ที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ ทุนที่ใช้ ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำเหมืองแร็คบูกโดยสังเขป
2. เพื่อต้องการศึกษาถึงภาวะตลาดและราคาแร็คบูก ตลอดจนช่องทางการจัดจำหน่ายของประเทศไทย
3. เพื่อต้องการศึกษาถึงการลงทุน รายได้ รายจ่าย ผลกำไร และผลตอบแทนจากการลงทุน ตลอดจนหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้ลงทุน
4. เพื่อต้องการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการประกอบอุตสาหกรรมประเภทนี้
5. เพื่อต้องการศึกษาถึงนโยบายและบทบาทของรัฐบาล ในการเข้าช่วยเหลือ แก้อุปสรรค และสนับสนุนส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทนี้

ขอบเขตของการวิจัย

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีใ้มุ่งในค้ำวิธีการทำเหมือง หรือในค้ำเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร็คบูก แต่เน้นในเรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาและตัดสินใจในการลงทุน ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนประกอบอุตสาหกรรมเหมืองแร็คบูกในประเทศไทย เพื่อจะเป็นแนวทางใ้ผู้สนใจในอุตสาหกรรมประเภทนี้ ได้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล ได้จากข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลจากเอกสาร ได้จากเอกสาร หลักฐานต่างๆของทางราชการ และหนังสือคำกรา เอกสาร วารสาร ตลอดจนข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมประเพณี

1.2 ข้อมูลจากการสำรวจ ได้จากการสอบถามโดยตรงจากผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่ โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถาม ทางไปรษณีย์ วิธีสัมภาษณ์และสังเกตการณ์

สำหรับการสอบถามจากผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่ทั่วประเทศ โดยวิธีออกแบบสอบถามให้ตอบทางไปรษณีย์ ในขั้นแรก ได้ออกแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่จำนวน 400 ราย จากจำนวนเหมืองแร่ทั้งหมด 446 เหมืองโดยไม่รวมเหมืองหินปูน-ลูกรัง รายชื่อผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่ทั้งหมดดังกล่าว ได้จัดทำเนียบรายชื่อผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่ ปี พ.ศ. 2521 ซึ่งจัดพิมพ์โดย กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม ผลจากแบบสอบถามที่ได้คืนมามีเพียงเล็กน้อย ประมาณ 13% ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด และการตอบแบบสอบถามก็ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ มีผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่ เพียงไม่กี่รายที่ตอบคำถามครบทุกข้อ ทำให้ไม่สามารถที่จะนำแบบสอบถามที่โคกลับคืนมา สรุปเป็นสถิติแสดงไว้ในวิทยานิพนธ์ แต่อย่างไรก็ดี ผู้เขียนก็ได้ข้อมูลและแนวความคิดต่างๆจากการตอบแบบสอบถามของผู้ประกอบการท่าเหมืองแร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการประกอบอุตสาหกรรมเหมืองแร่ทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เดินทางไปทัศนศึกษาถึงวิธีการท่าเหมืองแร่ที่บุก โดยวิธีเหมืองสูบ ที่เหมืองภูเก็ทขององค์การท่าเหมืองแร่ และเหมืองเรือชุกของบริษัทอ่าวสามไทย พร้อมกับได้ไปคูโรงลุงของบริษัทไทยธารโก ที่จังหวัดภูเก็ต และในขณะเดียวกัน ก็ได้สอบถามข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการเขียนอีกอย่างหนึ่งได้จากการเข้าร่วมประชุมเหมืองแร่ครั้งที่ 12 วันที่ 27 - 29 มีนาคม พ.ศ. 2523 ณ. โรงแรมแอมบาสเคอร์ กรุงเทพมหานคร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 2.1 วิเคราะห์แบบเชิงอรรถ
- 2.2 วิเคราะห์โดยอาศัยตาราง
- 2.3 วิเคราะห์โดยอาศัยกราฟ
- 2.4 วิเคราะห์โดยอาศัยการคำนวณอัตราผลตอบแทน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยปัญหาการลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่คิงุกในประเทศไทย พอสรุปประโยชน์ที่จะได้รับดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบถึงความสำคัญ และประโยชน์ของอุตสาหกรรมเหมืองแร่คิงุก
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจการลงทุนประเภทนี้ โดยได้ทราบถึง รายได้ รายจ่าย และผลตอบแทนจากการลงทุน ตลอดจนข้อมูลต่างๆ เช่น แนวโน้มการลงทุนเป็นเช่นไร ตลาดการค้าคิงุกเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคต่างๆอย่างไร หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุนเป็นเช่นไร ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการจัดสรรเงินทุน ตลอดจนวิเคราะห์และหาทางป้องกันหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็ผลทำให้ การลงทุนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางที่รัฐบาลจะใช้พิจารณา ให้ความช่วยเหลือ แก้อื้อ หรือสนับสนุนส่งเสริมในค้ำต่างๆ เช่น ค้ำวิชาการ ค้ำเงินทุน เป็นต้น ให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ
4. ได้มีโอกาสเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ไค้บ้างไม่มากนัก้อย ทั้งในแง่ของผู้ลงทุนและในแง่ของรัฐบาล